

10. april 2010

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@if.dk
F +45 3339 4141 W www.if.dk

Fødevareklyngen dominerer dansk eksport til Kina

Highlights

- Landbrugs- og fødevareerhverv er et vindererhverv og er i front, når det gælder udnyttelse af det store eksportpotentiale til Kina.
- Landbrugs- og fødevareerhverv spiller en særdeles vigtig rolle for eksporten med over 1/3 af den danske eksport til Kina. Svinekød og skind er særligt fremtrædende.
- Landbrugs- og fødevareerhvervs markedsandel i Kina er mere end 4 gange større end andre erhvervs.
- Kinas import af landbrugs- og fødevarer stiger kraftigt, og dansk landbrugs- og fødevareerhverv har et stort eksportpotentiale i hele den kinesiske værdikæde inden for fødevareproduktion i kraft af en unik og stærk dansk landbrugs- og fødevareklynge.
- Stort eksportpotentiale til Kina som følge af:
 - Ændring i efterspørgselsmønstre
 - Behov for kvalitetsleverandører
 - Strukturudvikling i kødproduktionen
 - Strukturudvikling i detailsektoren
- Danmark har et stort underskud på handelsbalancen over for Kina – landbrugs- og fødevareerhverv har et stort overskud.
- Dansk eksport af landbrugs- og fødevarer har potentiale til at stige fra 4,7 mia. kr. i 2009 til ca. 7 mia. kr. i 2014 – såfremt erhvervet gives fornuftige konkurrencemæssige betingelser.
- Kina er på vej til at blive det tredje største eksportmarked for landbrugs- og fødevareerhverv.

Indhold

Kinas økonomiske udvikling	2
Kinas økonomiske stabilitet	3
Kinas importefterspørgsel	4
Dansk samhandel med Kina	5
Dansk fødevareeksport til Kina	6
Handelsbalancen over for Kina	8
Muligheder og udfordringer for fødevareeksport til Kina	8
Kompetenceklyngen landbrugs- og fødevareerhverv	12
Landbrugs- og fødevareerhvervets eksportpotentiale til Kina	13
Appendiks I og II	15

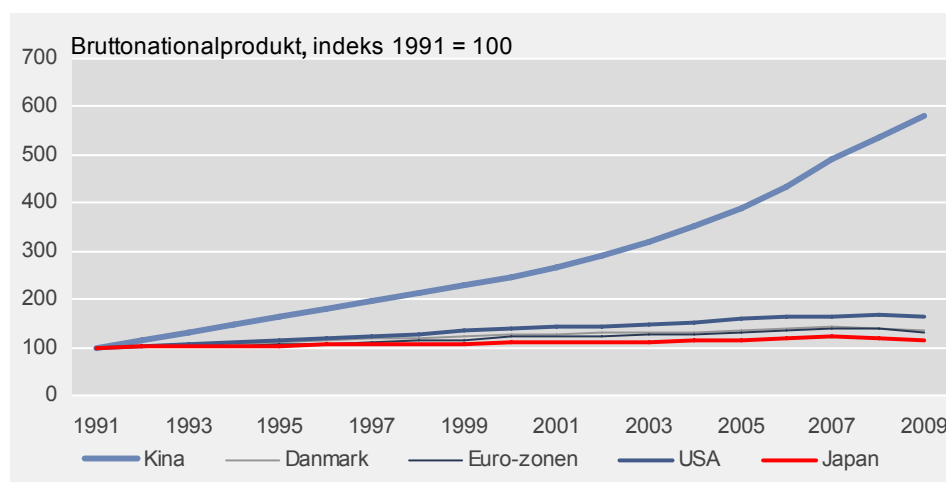
Kinas økonomiske udvikling

Stor og hurtigt voksende økonomi

Gennem de seneste to årtier har Kina oplevet gennemsnitlige årlige vækstrater på ca. 10 %, og i 2007 blev Kina verdens tredje største økonomi. Udviklingen er primært et resultat af, at Kina siden slutningen af 70'erne har gennemført betydelige reformer for at liberalisere økonomien, hvilket har medvirket til at forløse et stort vækspotentiale. Kinas optagelse i WTO i 2001 fortsatte og befæstede processen.

Gode forudsætninger for fortsat høj vækst

Ud fra en vurdering af de økonomiske forudsætninger for vækst – demografi, infrastruktur, politisk stabilitet og commitment, offentlige finanser, uddannelsesniveau, det udviklingsmæssige stadie mv. – tegner der sig gode forudsætninger for fortsat høj vækst i Kina i en længere årrække. Også i de næstkommende år forventes væksten at ligge i niveauet 9-10 % (IMF m.fl.). Allerede i dette årti ventes Kina at overgå Japan og blive den næststørste økonomi efter USA.

Kilde: OECD og IMF

Den kinesiske vækst er især drevet af investeringer i infrastruktur, produktionsapparat og byggesektoren samt eksporten – Kina er nu verdens største eksportør foran Tyskland. Dertil kommer betydelige udenlandske direkte investeringer.

Aktuelt har Kina stort set trodset den verdensomspændende økonomiske krise. Krisen betød ganske vist et sjældent fald i eksporten, men gennem massive finans- og pengepolitiske initiativer lykkedes det at stimulere den indenlandske økonomi tilstrækkeligt til, at lavpunktet blev nået i 2009 med en vækst på 8,5 %.

Stigende velstand og fokus på fordeling

Som følge af den kraftige økonomiske vækst har store dele af Kinas befolkning fået forbedrede levevilkår, og der er vokset en betydelig middelklasse frem. På grund af frygt for social uro som følge af voksende forskelle i levestandard i den kinesiske befolkning, er det tillige blevet et politisk indsatsområde i højere grad at sprede velstanden socioøkonomisk og geografisk.

Kinas økonomiske stabilitet

Risiko for bobler og inflation...

Når Kinas økonomiske udvikling vurderes, gøres der fra flere sider opmærksom på risikoen for alvorlige tilbageslag med udspring i en for kraftig og ukontrollabel vækst og optimisme mht. til de fremtidige vækstudsigter. Forhold, som ofte giver sig udslag i kraftigt stigende aktivpriser – aktier og ejendomme – samt inflation.

...synes ubegrundet for nærværende...

Vurderet ud fra fundamentale ligevægtsniveauer for toneangivende aktieindeks er niveauerne betydeligt lavere end, hvad der tidligere har signaleret bobler. Over-vurderede enkeltaktier kan dog forekomme, men generelt synes niveauet for aktiekurserne ikke at udgøre et problem. Volatiliteten er dog høj, og fundamentale uligevægte kan opstå i løbet af en relativ kort periode.

Ejendomspriserne i Kina er generelt høje i forhold til indkomsterne. Men forholdet har delvist udlignet sig i det seneste årti. Der synes således at være indkomst- og rentemæssigt belæg for en stor del af stigningerne i de gennemsnitlige reale huspriser i Kina. Lokalt overvurderede ejendomspriser kan forekomme, men det synes p.t. ikke at være et generelt problem. Byggeaktiviteten, især inden for erhvervsbyggeri, er dog ekstrem høj, hvilket udgør en risiko for overkapacitet.

Heller ikke den finansielle gearing (gæld i forhold til BNP) – udover en stigning betinget af myndighedernes kriseforanstaltninger - tyder på fremvæksten af bobler. Gearingen ligger et stykke under de fleste vestlige lande, og der er ikke tegn på stigninger af betydning. Der synes således p.t. ikke at være en gældsrevet aktivboble under opbygning i Kina.

Udover antræk til høj inflation umiddelbart forud for den globale økonomiske krise, har Kina haft nogenlunde styr på inflationen de seneste 12-13 år. Inflationen er fortsat relativt lav, men er på vej op igen. I lyset af den globale økonomiske krise og de pengepolitiske myndigheders målsætninger og handlekraft, forventer vi ikke problemer med inflationen på kort og mellem-langt sigt.

Generelt vil fremvæksten af bobler og vedvarende høj inflation afhænge af myndighedernes løbende tilpasning af den økonomiske politik. Indtil videre har regering og centralbank formået at styre økonomien igennem den økonomiske transition med både hård, dygtig og heldig hånd.

...men der er grund til kontinuerlig opmærksomhed

Vi skal ikke undlade at gøre opmærksom på de ekstra risici, der generelt omgærder emerging market lande i form af udfordringer med at sikre stabil vækst, herunder risikoen for aktivbobler og inflation i perioder, hvor væksten er høj og risikobevistheden lav. Også stabiliteten i den finansielle sektor udgør ofte en ekstra risikofaktor i emerging market lande – dog lidt mindre i Kina på grund af statens store engagement. For Kinas vedkommende kan til gengæld lægges risici i form af miljø og vandforsyning. Så selvom der ikke er udsigt til ustabilitet på kortere sigt, er det nødvendigt løbende at forholde sig til den makroøkonomiske udvikling.

Kinas import efterspørgsel

Kinas import otte-doblet siden 1990 – Danmarks eksport på 15 mia. kr. udgør 0,2% af Kinas import

Væksten i Kinas import følger væksten i bruttonationalproduktet, og siden 1990 er importen otte-doblet i faste priser, til 1353 mia. USD i 2009. Danmarks samlede eksport til Kina på ca. 15 mia. kr. svarer til godt 0,2 % af Kinas samlede import.

Verdens tredje største importør

Vidste du...

...at Kina overhalede i 2008 Tyskland som verdens største eksportør af varer.

Samtidig er Kina den tredjestørste importnation efter USA og Tyskland.

Landbrugs- og fødevarer-eksport på 5 mia. kr. – 0,6% af Kinas import

Danmarks landbrugs- og fødevarerhverv har med en eksport på knap 5 mia. kr. en andel på godt 0,6 % af Kinas samlede import af landbrugs- og fødevarer, dvs. en andel, der er mere end fire gange større end andre brancher.

Kina er kaldt "verdens fabrikshal", og ikke overraskende består importen for næsten en fjerdedels vedkommende af maskiner. Også olie udgør en stor andel, og væksten er høj.

Importen vokser ikke kun i mængder. Sammensætningen af importen ændrer også karakter i takt med velstandsudviklingen og den fremvoksende middelklasse. Det giver grobund for både en mængdemæssig stigning og en stigning i andelen af produkter, der traditionelt knyttes til mere velstående lande.

Således står Kina nu for 14 % af verdens import af kontor- og telekommunikationsudstyr og 6,9 % af verdens import af samlede fremstillingsgoder. Det er en stigning fra hhv. 2,7 % og 2,6 % i 1990.

Kina importerer landbrugs- og fødevarer for næsten 150 mia. dollar

Også Kinas import af landbrugs- og fødevarer stiger kraftigt. I 2008 udgjorde Kinas import af landbrugsvarer ca. 97 mia. dollars, hvilket svarer til 6,8 % af verdens samlede import af landbrugsvarer – en stigning fra 2,8 % i 1990.

Tilsvarende udgjorde Kinas import af fødevarer ca. 50 mia. dollars, hvilket svarer til ca. 5 % af verdens samlede import af fødevarer – en stigning fra 2,6 % i 1990.

Kina er blevet verdens tredjestørste importør af landbrugs- og fødevarer – stigningen fortsætter

Det bringer Kina op som den tredjestørste importør af landbrugs- og fødevarer efter EU27 og USA. Der hersker ingen tvivl om, at Kinas andel af verdenshandlen med landbrugs- og fødevarer kommer til at spille en endnu mere dominerende rolle i fremtiden.

Eftersom forholdet mellem udviklingen i husholdningernes indkomst og andelen af indkomsten, der anvendes til forbrug af fødevarer, er relativt stabil på det udviklingsstadium, som Kina befinder sig, forventes også en stabil vækst i fødevarerforbruget i de kommende år – en anslået vækstrate i fødevarerforbruget på 5 % pa. Med en uændret importkvote svarer det til en stigning i importen af landbrugs- og fødevarer på ca. 40 mia. kr. årligt.

Dansk samhandel med Kina

Nærmarkeder og vestlige lande dominerer eksporten – men i aftagende grad

Danmarks samlede eksport domineres af nærmarkeder og vestlige lande. Der er dog en tendens til, at eksporten efterhånden fordeler sig lidt mere ligeligt på flere lande. De 5 største markeder aftog dog fortsat 51,2 % i 2009 mod 54,7 % i 1990.

Spredningen i eksportafsætningen viser sig først og fremmest ved, at landene uden for Vesteuropa, Nordamerika og Japan arbejder sig op ad listen og fylder stadig mere i den danske eksport. Inden for eksportmarkedernes Top 50 er eksporten ekskl. Vesteuropa, Nordamerika og Japan gennem de seneste 20 år vokset fra tilsammen at udgøre 9,7 % til nu 17,9 % af den samlede vareeksport.

Eksportmarkedernes top 10 +

(Eksportandel i pct.)

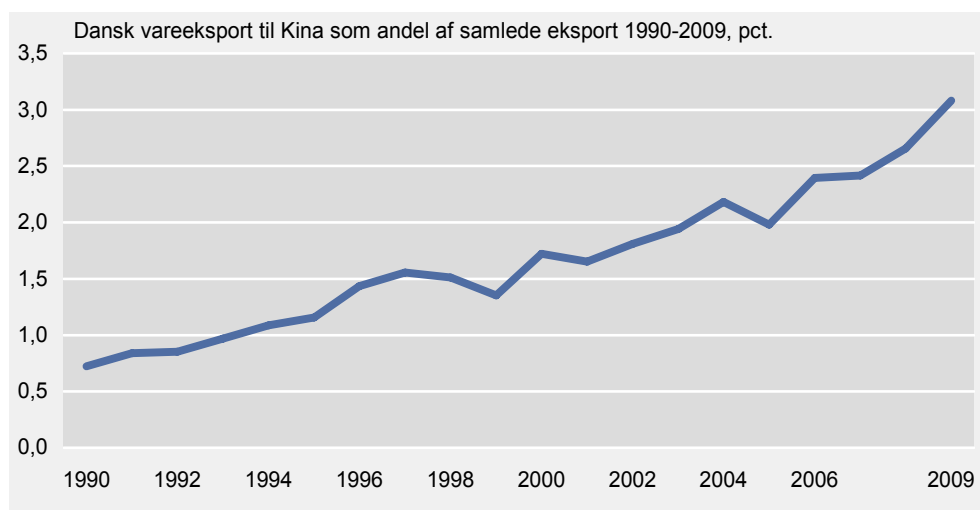
	1990	2000	2009
1	Tyskland (19,4)	Tyskland (18,8)	Tyskland (17,3)
2	Sverige (12,9)	Sverige (12,8)	Sverige (12,7)
3	Storbritannien (10,4)	Storbritannien (10,0)	Storbritannien (8,5)
4	Norge (6,1)	USA (5,9)	Norge (6,4)
5	Frankrig/Monaco (5,9)	Norge (5,5)	USA (6,3)
6	USA (4,9)	Holland (5,0)	Holland (4,6)
7	Italien (4,9)	Frankrig/Monaco (5,0)	Frankrig/Monaco (4,2)
8	Holland (4,7)	Italien (3,2)	Kina/Hong Kong (3,3)
9	Japan (3,2)	Spanien (2,3)	Italien (3,1)
10	Finland (2,6)	Kina/Hong Kong (1,8)	Spanien (2,6)

20 Kina/Hong Kong (0,7)

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Kinas betydning som eksportmarked stiger

En af højdespringerne er Kina/Hong Kong (i det efterfølgende blot benævnt "Kina"). Kina spiller en stadig større rolle for Danmarks samlede eksport, og efter at have udgjort 0,7 % af den samlede eksport i 1990, er Kinas andel steget til 3,3 %.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Målt i løbende priser, er den samlede danske eksport til Kina steget fra 1,6 mia. kr. i 1990 til 15,2 mia. kr. i 2009. Dvs. der er omtrent tale om en ti-dobling. Målt i faste priser er eksporten til Kina næsten syv-doblet.

Danmarks samlede eksport til Kina domineres af industriprodukter som maskiner og instrumenter, kemiske og medicinske produkter samt landbrugs- og fødevarer. Der er dermed tale om traditionelle danske kompetenceklynger, som har tilstrækkelig organisatorisk, kapital- og kompetencemæssig styrke til at kunne få del i mulighederne på det nye fremvoksende marked.

Dansk eksportandel til Kina i midterfeltet

I forhold til sammenlignelige lande ligger Kinas andel af den danske eksport på 3,3 % i midterfeltet. Således udgør Kinas andel af Tysklands eksport 5,0 %, andelen af Finlands eksport 5,1 %, Sverige 3,5 %, Belgien 2,7 %, Storbritannien 2,4 % og Holland 1,9 %.

Danmarks fødevarereksport til Kina

Nærmarkeder og vestlige lande dominerer landbrugs- og fødevarereksporten – men i aftagende grad

Sammenligner vi landbrugs- og fødevarereksporten med Danmarks samlede eksport i forhold til spredning, gælder det fællestræk, at nærmarkederne og vestlige lande dominerer. Ligesom med den samlede eksport spores dog en tendens til, at eksporten spredes mere ud og fordeler sig lidt mere ligeligt på flere lande. De 5 største eksportmarkeder for landbrug og fødevarer faldt til 57,9 % i 2009 mod 61,2 % i 1990.

Andelen ligger lidt højere end for den samlede vareeksport, hvilket er ganske naturligt, da logistik betyder mere for landbrugs- og fødevarer end for ikke-fordærvelige produkter. Alligevel har landbrugs- og fødevarerhververnes andele været i stand til at følge tendensen mod større spredning i eksport-afsætningen.

Fødevarereksportmarkedernes top 10 +

(Eksportandel i pct.)

	1990	2000	2009
1	Tyskland (19,2)	Tyskland (18,7)	Tyskland (22,9)
2	Storbritannien (17,4)	Storbritannien (13,4)	Storbritannien (12,1)
3	Italien (9,1)	Japan (11,9)	Sverige (8,8)
4	Japan (8,9)	Sverige (6,3)	Kina/Hong Kong (7,8)
5	Frankrig (6,6)	Italien (5,8)	Japan (6,3)
6	USA (5,7)	Kina/Hong Kong (4,5)	Italien (4,4)
7	Sverige (3,8)	USA (4,3)	Polen (4,2)
8	Holland (2,6)	Frankrig (4,0)	Holland (3,3)
9	Norge (1,9)	Spanien (2,7)	Spanien (2,9)
10	Saudi Arabien (1,7)	Rusland (2,5)	Rusland (2,8)
14	Kina/Hong Kong (1,2)		

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Tendensen mod eksport til lande uden for Vesteuropa, Nordamerika og Japan er endnu stærkere inden for landbrug og fødevarer end for den samlede eksport. Inden for landbrugs- og fødevarerhvervenes Top 50 er eksporten ekskl. Vesteuropa, Nordamerika og Japan gennem de seneste 20 år vokset fra tilsammen at udgøre 12,8 % til nu 22,6 % af den samlede landbrugs- og fødevarereksport.

Landbrugs- og fødevarerhverv helt i front på højvækstmarkeder

Kina er rykket op på en fjerdeplads og aftager nu 7,8 % af landbrugs- og fødevarer eksporten

Skind og svinekød dominerer eksporten til Kina

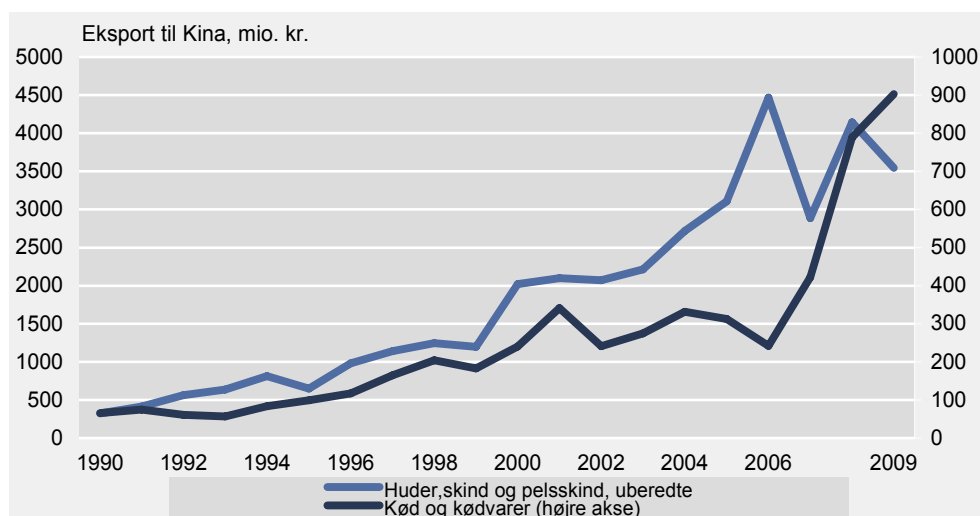
Landbrugs- og fødevarerhverv er således med helt i front hvad angår udnyttelse af de muligheder, der opstår i de regioner i verden, der er præget af høj vækst og stigende efterspørgsel.

Karakteristisk for udviklingen er, at Kina har bevæget sig opad til en fjerde plads. Men også at Polen nu figurerer på listen, mens både Frankrig og USA er ude af Top 10.

Landbrugs- og fødevarer eksporten til Kina domineres især af varekategorierne "Huder, skind og pelsskind, uberedte", herunder minkskind til videre forarbejdning i tekstilindustrien samt "kød og kødvarer", primært svinekød. Disse to produkt-grupper udgør omkring 80 % af den samlede eksport af landbrugs- og fødevarer-produkter til Kina. Andre større produktgrupper er mælkekonserves samt frø og udsæd.

I 2009 udgjorde "Huder, skind og pelsskind, uberedte" 21,7 % af den samlede eksport til Kina. Andelen har været forholdsvis stabil gennem de seneste 20 år, hvor andelen typisk har ligget mellem 20 og 25 %. Danmark lukrerer på at være verdens største og førende producent af minkskind af høj kvalitet og stor ensartethed, der matcher behovene i den kinesiske tekstilindustri.

"Kød og kødvarer" udgjorde i 2009 5,5 % af den samlede eksport til Kina. Andelen har ligget forholdsvis stabil på 2-4 % indtil 2008, hvorefter andelen steg kraftigt som følge af øget eksport af råvarer, især svinehoveder.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

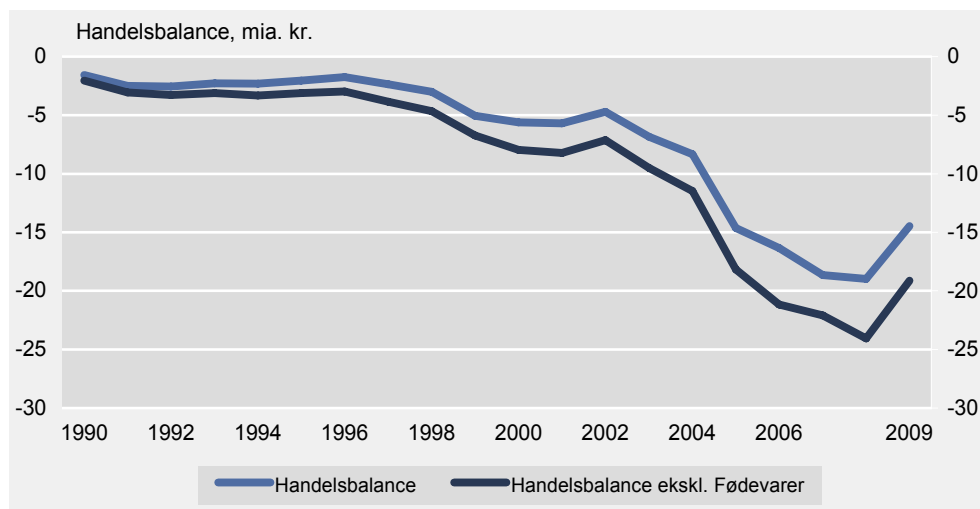
Handelsbalancen over for Kina

Stort dansk underskud på handelsbalancen over for Kina...

...men overskud på 4 mia. kr. på handelsbalancen over for Kina med landbrugs- og fødevarer

Danmark har et stort underskud i samhandlen med Kina. Underskuddet voksede især gennem 00'erne, toppede i 2008 og viste et underskud på 14,5 mia. kr. i 2009. Isoleret set har Danmark dog et **overskud** på handelsbalancen med landbrugs- og fødevarer på godt 4 mia. kr. i 2009.

Hvis vi i handelsbalancen fratrukker bidraget fra landbrugs- og fødevarer-eksporten, ville underskuddet på handelsbalancen således have været helt oppe på 19,1 mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

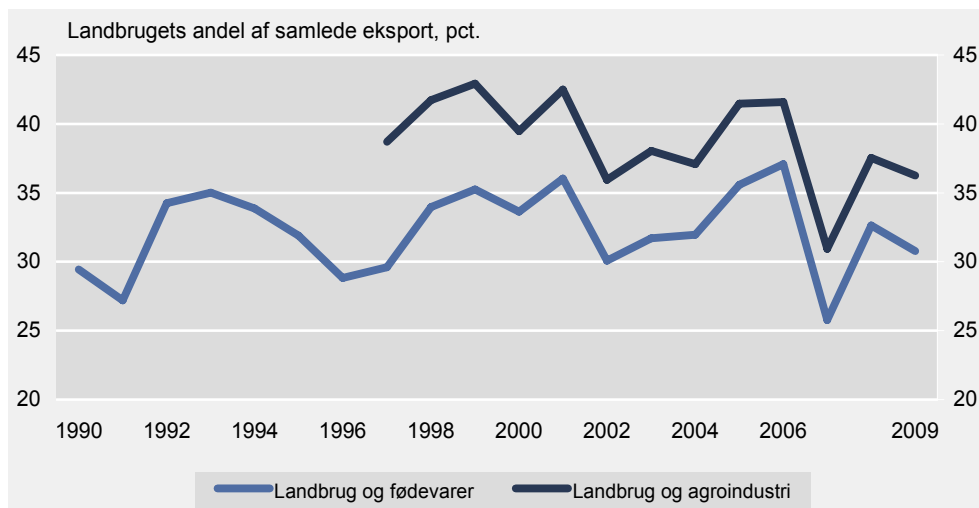
Også selvom vi i handelsbalancen fratrukker den danske import af landbrugs- og fødevarer fra Kina – i størrelsesordenen 0,4 mia. kr. - er der tale om en kraftig forringelse af handelsbalancen, hvis vi fjerner bidraget fra landbrugs- og fødevarerhvervet.

Muligheder og udfordringer for landbrugs- og fødevarereksport til Kina

Den stærke vækst og velstandsudvikling, der kendetegner Kina, overgår klart væksten hos Danmarks traditionelle samhandels partnere. Det medfører en relativ høj vækst i Kinas importefterspørgsel, og giver Danmark muligheder for en fortsat gunstig udvikling i eksporten til Kina.

Stabil høj andel af landbrugs- og fødevarer-eksport til Kina

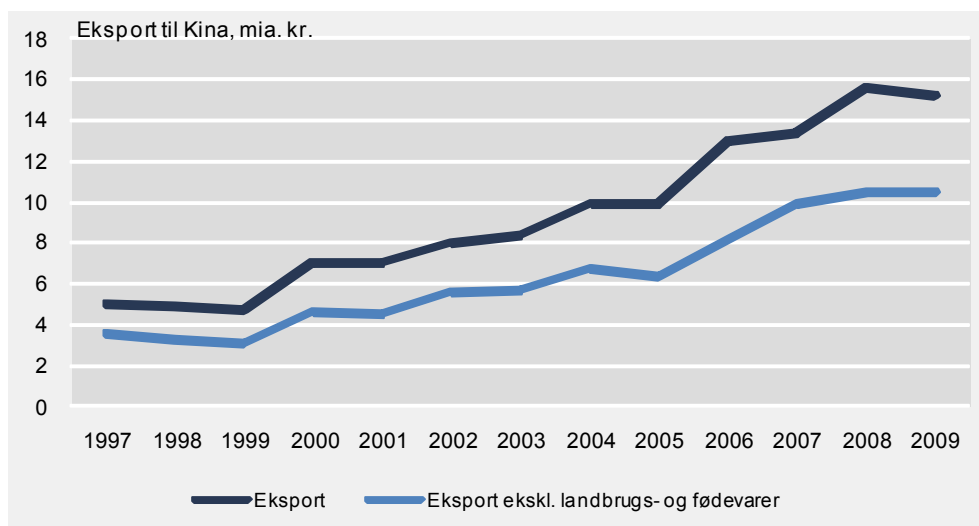
Fødevarereksporten til Kina har fulgt den generelle tendens med stigende eksport til landet. Selvom der kan være store udsving fra år til år, viser grafen, at fødevarereksportens andel af den samlede eksport til Kina har været nogenlunde konstant omkring 30-35 % gennem de sidste 20 år. Inkluderes agroindustrien, ligger andelen typisk 5-8 %-point højere.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Uden landbrug og fødevarer klarer Danmark sig dårligt sammenlignet med andre lande

Erhvervets betydning synliggøres yderligere, hvis vi betragter forholdet mellem den samlede eksport og eksporten ekskl. landbrugs- og fødevarer. Eksporten reduceres fra ca. 15 mia. kr. til godt 10 mia. kr., hvis landbrugs- og fødevarer ekskluderes, og Kinas andel af den samlede danske eksport falder fra 3,3 % til blot 2,2 % - et pænt stykke under sammenlignelige landes eksport til Kina.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Landbrugs- og fødevarerhverv har fået et solidt fodfæste i Kina og indtager en nøglerolle

Landbrugs- og fødevarerhverv har fået et solidt fodfæste i Kina med en eksport på ca. 5 mia. kr. og tegner sig for ca. 1/3 af den samlede danske eksport til Kina. Erhvervet indtager dermed en nøglerolle for Danmarks muligheder for at udnytte eksportpotentialet i den hastigt voksende kinesiske økonomi.

En væsentlig forudsætning for, at det danske landbrugs- og fødevarerhverv fortsat kan have en stærk position på det kinesiske marked er, at erhvervet bydes for-nuftige konkurrencevilkår samt evner løbende at tilpasse afsætningsindsatsen og produkterne, så de modsvarer Kinas importbehov.

Fortsat stærk ekspansion kræver ordentlige konkurrencevilkår og løbende tilpasning til markedet

To-strengt strategi for at udnytte potentiale

Biprodukter er en eksportsucces

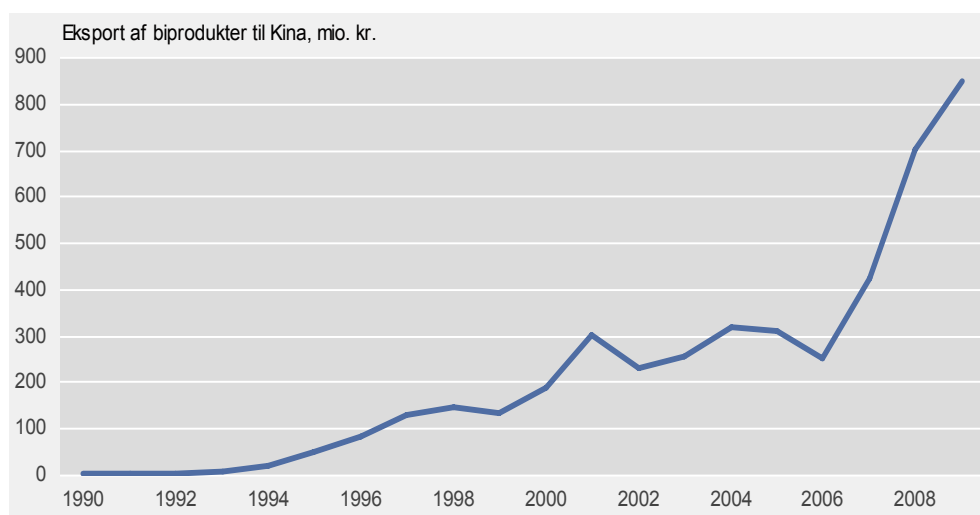
Dertil kræves en tostrengt strategi, hvor der dels sættes fokus på markedsforhold og produktudvikling, og dels kontinuerligt fokuseres på omkostninger og produktivitet. Herved kan der på den ene side sættes på varer lidt nede på værdiskalaen, da en stor del af kineserne indkomstmæssigt stadig er et stykke efter gennemsnitlige vestlige forbrugere. På den anden side kan der i stigende grad sættes på højpris- og nicheprodukter, hvor konkurrencen fra lavtlønslande ikke er så udpræget.

Eksempelvis har fødevarer-virksomhederne fundet en niche i afsætning af biprodukter i svine-kødsproduktionen. Biprodukter dækker dele af grisen, som på grund af forbrugernes præferencer og vaner kan være vanskelige at sælge på Danmarks traditionelle markeder. I 2009 kom afsætningen af biprodukter til Kina op over 800 mio. kr.

Spisevaner

Vidste du...

...at Kina er storimportør af biprodukter fra svin, herunder danske "delikatesser" såsom griseører, -tæer, -maver, -indvolde oa.

Kilde: Danmarks Statistik

Stort eksportpotentiale som følge af:

I de næste 5-10 år findes eksportpotentialet næppe primært i afsætning af øgede mængder af svinekød, for Kinas egenproduktion forventes nogenlunde at kunne følge forbruget. Således forventes en årlig produktionsstigning på 1-3 % (iflg. GIRA).

- Ændring i efterspørgsel

Potentialet findes derimod hovedsagelig i efterspørgslen sammensætning, hvor det kinesiske forbrug præges af fremvæksten af stadig flere og mere velhavende kinesere. Det betyder typisk, at fødevarer-sikkerhed og kvalitet spiller en stadig større rolle. Også hensyn til sundhed får øget betydning, herunder økologi. På disse områder har danske eksportvirksomheder særdeles gode forudsætninger for at få del i væksten. Branding af "Danish Meat" kan hjælpe eksporten yderligere på vej – evt. i samarbejde med større lokale partnere – både forarbejdende virksomheder og detailhandelsvirksomheder kan være interessante partnere.

- *Leverancer til Kinas forarbejdende industri*

Et andet område, som er interessant for Danmark er eksport af produkter, hvor en større grad af forarbejdning finder sted i Kina i stedet for i danske forarbejdende virksomheder. Kina har betydelige komparative fordele i kraft af adgang til store mængder billig arbejdskraft. Et alternativ hertil er etablering af dansk-ejet eller jointventure produktion lokalt. Her er der mulighed for at høste såvel omkostningsmæssige som brandingmæssige og "politiske" fordele.

- *Lokalt samarbejde*

Den økologiske kineser

Vidste du...

...at den økologiske produktion er stor i Kina. Den årlige produktionsværdi har nået 22 mia. kroner, og den vokser med 20 % pa. Der er mere end 500 økologiske produktgrupper, og Kina har verdens fjerdestørste forbrug af økologi. Den økologiske forbruger kommer primært fra den voksende klasse af rige byboere. Der findes luksussupermarkeder og økologiske butikskæder med onlineshops og udbringning.

I forhold til Kinas forarbejdende virksomheder har danske eksportvirksomheder en række fortrin. Det skyldes, at de danske virksomheder er i stand til at levere produkter, som er meget ensartede, af høj kvalitet og med stor fødevarer sikkerhed. Alle sammen forhold, som for Kinas forarbejdende virksomheder øger produktiviteten, nedbringer omkostningerne og kan give en højere afsætningspris.

- *Strukturudvikling i kødproduktion*

Kina har et meget stort behov for strukturudvikling. Omkring halvdelen af den kinesiske svinekødsproduktion finder sted i små "baggårds-enheder" med mindre end 50 svin pr. år. De leveres til dårligt udstyrede slagterier uden inspektion og fødevarer sikkerhed. Kun 20 % af produktionen sker fra store enheder, andelen er dog stigende. Dansk eksport i form af produktionsudstyr og rådgivning har også her gunstige forudsætninger.

- *Optimale forudsætninger for produktion og eksport af skind*

Som verdens største udbyder af minkskind af verdens bedste kvalitet og en optimal organisationsstruktur, der sikrer en sammenfletning i hele værdikæden, så vidensdeling kan flyde frit, har skindbranchen optimale forudsætninger for fortsat at spille en nøglerolle på det hastigt voksende kinesiske marked for beklædning.

- *Strukturudvikling i detailsektor*

I detailhandlen flytter salget af fødevarer i stigende grad fra torvesalg til salg gennem supermarkeder. Udviklingen går forholdsvis langsomt, men retningen er entydig. Moderne detailforretninger har behov for pålidelige leverandører med kvalitetsprodukter og fødevarer sikkerheden i orden. Det kan typisk kun sikres gennem store leverandører eller import.

Danmark i front i alle dele af værdikæden

Samlet set er der således mange årsager til, at det danske landbrugs- og fødevarerhverv står stærkt i Kina. Muligheden for, at erhvervet også fremover kan spille en nøglerolle for dansk eksport til Kina er absolut til stede i kraft af den stærke danske kompetenceklynge på landbrugs- og fødevarerområdet. Danmark ligger således i front i alle led i værdikæden – primærproduktion og grovvarer over slagtning og forarbejdning til rådgivning og afsætning.

Kompetenceklyngen landbrugs- og fødevarerhverv

Eksporsten til Kina bestemmes i sidste ende af de kinesiske forbrugeres og virksomheders efterspørgsel og behovet for import. Hvis importbehovet matcher et produkt, som Danmark producerer, står vi stærkt, hvis det er sammenfaldende med, at vi har konkurrencemæssige fordele i kraft af produktets karakter/egenskaber.

Kompetenceklynger øger sandsynligheden for at klare sig i konkurrencen

Kompetenceklynger øger sandsynligheden for, at produktet kan synes attraktivt, og dermed at Danmark kan klare sig i konkurrencen om eksport af en efterspurgt og internationalt handlet vare.

Hvad er en kompetenceklynge?

En kompetenceklynge er kendetegnet af at være en lokal/regional samling af virksomheder inden for en branche, der konkurrerer eller samarbejder på samme marked, samme segment eller i forskellige led i værdikæden.

Den danske landbrugs- og fødevarerklynge er blandt de største i verden og næststørst i Europa

Den danske kompetenceklynge inden for landbrug og fødevarer er blandt verdens 10 største inden for dette erhverv i den udviklede del af verden, og den næststørste i Europa (iflg. FORA – Erhvervs- og Byggestyrelsens enhed for erhvervsøkonomisk forskning og analyse). Den danske klynge består af 175.000 beskæftigede med fremstilling af landbrugsprodukter og fødevarer (inkl. fiskeri), svarende til 3,2 % af den samlede danske befolkning og 7,6 % af danskere i beskæftigelse.

Udover de direkte producerende og forarbejdende, har den store danske landbrugsproduktion skabt forudsætningerne for en betydelig dansk produktion af landbrugsmaskiner og –udstyr inden for fødevarerproduktion, tillige med rådgivnings- og servicevirksomheder samt offentlige og halvoffentlige videns- og uddannelsesinstitutioner inden for området.

Virksomheder i kompetenceklynger er mere effektive og innovative

Iflg. FORA er der empirisk belæg for, at virksomheder, der indgår i kompetenceklynger er mere effektive og innovative, og store erhvervs-klynger præger ofte en hel regions erhvervsudvikling.

Den danske klynge har den bedste fundering, da den dækker hele værdikæden

I international sammenligning er den danske landbrugs- og fødevarerklynge særdeles konkurrencedygtig – faktisk har vi i Danmark den bedste fundering blandt sammenlignelige klynger. Det skyldes, at den danske landbrugs- og fødevarerklynge har gode kompetencer i hele værdikæden – lige fra primærproduktion af afgrøder og animalske produkter samt fremstilling og forarbejdning af fødevarer. Det giver gode forudsætninger for innovation, der ofte bygger på en kombination af kompetencer inden for flere felter, og som i stigende grad vil være en afgørende parameter i den globale konkurrence.

*Også danske spidskompetencer i klyngen
Kompetenceklyngen
landbrugs- og fødevarer-
erhverv giver Danmark
gode forudsætninger for
at udnytte eksportpotentialet til Kina - hvis
rammebetingelserne er i
orden*

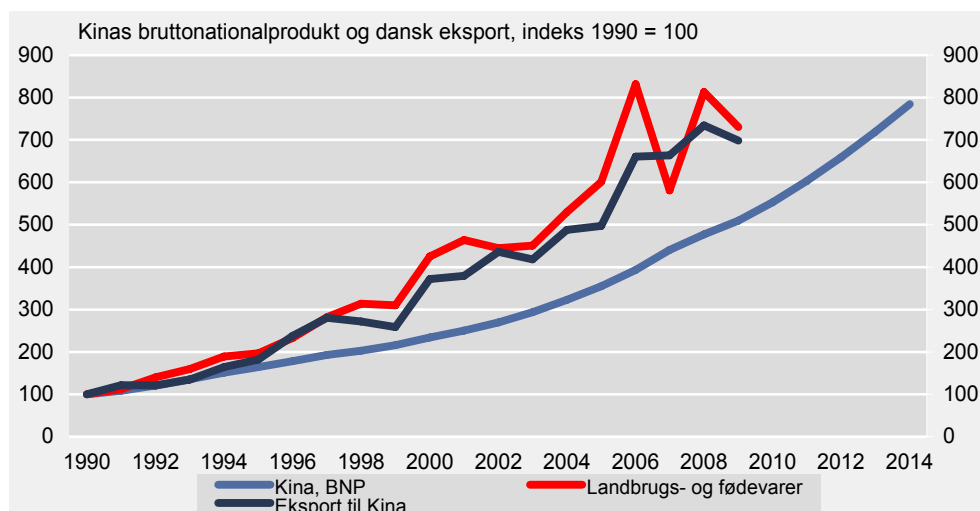
Samtidig har den danske klynge spidskompetencer i international sammenligning inden for fremstilling af kød og fremstilling af mejeriprodukter. Tilstedeværelsen af den stærke danske landbrugs- og fødevarerklynge giver Danmark gode forudsætninger for at afdække og udnytte tendenserne og udviklingen på det kinesiske marked for landbrug og fødevarer, således at det store potentiale kan udnyttes bedst muligt.

Forudsætningerne for, at vi kan opretholde landbrugs- og fødevarerklyngen, er bl.a., at erhvervet sikres tilstrækkeligt uddannede kandidater, vidensdeling mellem aktørerne samt fornuftige rammevilkår for både eksisterende virksomheder og iværksættere.

Landbrugs- og fødevarerhvervets eksportpotentiale til Kina

Dansk eksport til Kina har mere end fulgt Kinas BNP

De seneste 20 år har væksten i såvel den samlede danske eksport til Kina som landbrugs- og fødevarereksporten lidt mere end fulgt stigningen i Kinas bruttonationalprodukt.

Kilde og prognose: World Bank og egne beregninger

Landbrugs- og fødevarer-eksporten til Kina har et stort potentiale

For at kunne danne forventninger til den fremtidige vækst i Danmarks eksport af landbrugs- og fødevarer, skal der afdækkes en række forudsætninger. Det gælder f.eks. Kinas forbrug af fødevarer og egenproduktion af fødevarer, og derved den manko, som skal dækkes via pristilpasninger og import. Herunder i høj grad hvilke produkter, kineserne producerer og efterspørger (jf. appendiks II). I denne sammenhæng er også vækstens styrke og stabiliteten i den kinesiske økonomi meget afgørende.

Ligeledes skal der foretages forudsætninger vedrørende det danske landbrugs- og fødevarerhvervs tilpasningsevne og internationale konkurrenceevne. Også handelspolitiske reguleringer spiller en stor rolle, når det gælder Kina.

Dansk landbrugs- og fødevarereksport til Kina kan stige fra 4,7 mia. kr. i 2009 til 7 mia. kr. i 2014

Under forsigtige antagelser om disse forhold forventer vi, at eksporten af landbrugs- og fødevarer til Kina har potentiale til at stige fra 4,7 mia. kr. i 2009 til ca. 7 mia. kr. i 2014 – målt i faste priser.

Kina på vej til at blive det tredje vigtigste eksportmarked for landbrug og fødevarer

Hvis væksten i afsætningen af landbrugs- og fødevarer til andre eksportmarkeder fortsætter med en uændret vækstrate i forhold til de seneste år, kan det i løbet af få år bringe Kina op at konkurrere med Sverige om 3. pladsen på listen over de største eksportmarkeder. I 2020 vil Kina formentlig have overhalet Sverige, og overgå kun af Tyskland og Storbritannien som de vigtigste eksportmarkeder.

Udnyttelse af eksportpotentialet kræver, at konkurrencekraften bevares

Nogle af de forhold, som har betydning for, om vækstpotentialet udløses, afgøres af ydre forhold, som Danmark ikke kan påvirke. Det gælder f.eks. den kinesiske vækst, fødevarerproduktion og -forbrug. Andre forhold kan delvist påvirkes, såsom handelspolitiske reguleringer.

Tilbage er dog en række forhold, som har stor betydning for eksporten, og som Danmark selv kan forme. Det gælder f.eks. konkurrenceevnen, herunder erhvervsvilkårene for alle led af værdikæden i fødevarerproduktionen – dvs. både primærproduktion, forarbejdning og afsætning. Det er altaf-

gørende, at danske landbrugs- og fødevarer virksomheder bevarer konkurrencekraften i forhold til både pris og kvalitet for at kunne udnytte det store eksportpotentiale i Kina.

Appendiks I.

Landesammenligning 2008

	Kina*	Danmark	USA	Japan	EU27
Befolkning, mio. indbyggere	1.328	5,5	304,4	127	498
BNP, mia. USD, 2000 priser	4.520	343	14.441	4.928	18.327
BNP pr. indbygger, USD	3.404	62.364	47.441	38.803	16.721
Gennemsnitlig vækst (2000-2008)	9,5	1,6	2,0	1,0	1,8
Andel af verdensøkonomi (%)	7,5	0,6	23,8	8,1	30,3

Kilde: World Bank, OECD og egne beregninger

* Tallene bygger på officielle kinesiske data, hvor der især for vækstens vedkommende hersker en del usikkerhed.

Appendiks II.

Kinas produktion og forbrug af fødevarer – kød, mælk og korn

Selvforsyning prioriteres højt i Kina

Generelt er en betydelig selvforsyningsgrad højt prioriteret af den kinesiske regering. Regeringen understøtter derfor landbrugsproduktionen med subsidier og systemer, der kontrollerer prisdannelsen.

Kineserne foretrækker svinekød

En gennemsnitskineser fortærede 36 kg. svinekød i 2009. Svinekød udgør derved ca. 62 % af kinesernes samlede kødforbrug. Stort set hele forbruget dækkes af egen produktion, hvor Kina producerede 48,5 mio. tons i 2009 (USDA). Det svarer til ca. halvdelen af verdens samlede svineproduktion.

Verdens største svineproducent

Vidste du...

... at Kina er verdens største svineproducent og producerer omkring halvdelen af verdens svinekød - stort set alt fortæres af landet selv.

Mælke markedet stiger eksplosivt

Det kinesiske mælke marked er verdens hurtigst voksende, og væksten ventes fastholdt i de kommende år. Der er stærk efterspørgsel efter konsummælk, og de ekspanderende detailhandelskæder hjælper udviklingen på vej. Forbruget af mælk er således vokset fra ca. 50 kg. pr. indbygger i 2004 til ca. 87 kg. pr. ind-bygger i 2009. Industriel produktion af mælk stiger med omkring 25 % pr. år, blandt andet som følge af store nationale udviklingsprojekter.

Kina har nu balance/overskud af afgrøder

Kina har oplevet en dramatisk vækst i produktiviteten i jordbruget siden de store reformer og åbningen for markedsadgang i 1978. Det har bidraget til at mindske produktionsunderskuddet i forhold til den kraftigt stigende efterspørgsel fra den fremvoksende middelklasse.

I Kina produceres og forbruges overvejende ris. I nogen udstrækning substitueres dog mellem ris og korn.

Siden midten af 1990'erne har der generelt set været balance mellem produktion og forbrug af korn – endda med en smule overskud i de gode høst-år. I 2006 producerede Kina ca. 500 mio. tons korn – næsten 200 mio. tons mere end i 1978. Produktion af oliefrø er vokset med 25,4 mio. tons siden 1978 og nåede 30,6 mio. tons i 2006. Tilsvarende er sukkerproduktionen vokset med 86,5 mio. tons siden 1978 til 110,3 mio. tons i 2006. Tendensen

mod kraftig vækst går igen for kød, æg og mælk, dog i lidt mindre markant omfang end for afgrøder.

Hong Kongs egenproduktion af fødevarer er nærmest ubetydelig, men Hong Kong fungerer som central for reeksport til Kina. Samtidig er Hong Kong ofte centrum for nye udviklingstendenser.

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Thomas Søby

3339 4252 ths@lf.dk